

עבירות סמים בצבא

עבירות הנוגעות לשימוש בסמים, ובעיקר בסמים המוגדרים על ידי הציבור כקלים, הינן תופעות מוכרות ורווחות גם בקרב צעירים שלפני, במהלך או לאחר השירות צבאי. ואולם, שלא כמו באזרחות בה מעשים פליליים אלו אינם נחשבים כה קיצוניים וחריגים, והמערכת המשפטית נוטה להקל עימם, הצבא מתייחס אליהם בחומרה רבה. למעשה, להאשמות בשימוש או סחר בסמים בצבא עלולות להיות השלכות כבדות משקל, שעוד ילוו את החשוד לאורך שנים רבות. לכן, על מנת להתמודד עם ההליך חשוב מאוד לקרוא את המאמר הבא ולפנות לקבלת ייעוץ וייצוג משפטי פרטני מידי של עורך דין צבאי.

עבירות סמים מסוכנים

על פי פקודת סמים מסוכנים משנת התשל"ג, עבירות סמים מתייחסות לקשת רחבה של פעולות החל בהחזקה ושימוש, ועד לסחר, הפצה והפקה. בתוך כך, המערכת המשפטית אינה מבחינה בין סמים "קשים" ל- "קלים" כמו מריחואנה וחשיש, וכל סוג של סם נחשב למסוכן וצפוי לענישה. דרגת הענישה תלויה בעבירה עצמה, בכמות הסם שנתפסה, בנסיבות המקרה ובנתוני האישיים של הנאשם. יחד עם זאת, עקב שכיחות השימוש בסמים "קלים", מערכת האכיפה והמשפט האזרחית נוטה להקל ואף לבטל כתבי אישום בגין עבירות שימוש והחזקה בהם. ואולם, המצב שונה לגמרי כשמדובר במערכת המשפט הצבאית, הרואה בחומרה רבה שימוש בסמים מכל סוג שהוא במהלך השירות. זאת, גם אם הסמים נצרכו מחוץ לכותלי המסגרת הצבאית במהלך חופשת שבת או רגילה, ובין אם מדובר בחיילים סדירים, חיילי קבע, מילואים או אזרחים עובדי צה"ל.

הסיבה להחמרת הדין

צריכת סמים מובילה לתופעות בלתי רצויות כגון אובדן שליטה, חוסר ערנות, נטייה לאגרסיביות ואימפולסיביות, ואף סיכון חיים. כאשר תופעות אלו מתרחשות במהלך שירות צבאי הן זכות להתייחסות מחמירה עוד יותר בשל היותן מסכנות חיי אדם ואת ביטחון המדינה. לכן, הנאשם בעבירת סמים במהלך שירות צבאי צפוי לענישה קשה בהרבה מזו הצפויה לאזרחים. כך לדוגמא, הצבא יעמיד לדין גם בעבירות שימוש בסמים קלים, וגם במקרים בהם מדובר בעבירה ראשונה של החייל. ראוי לציין כי גישה מחמירה זו נבחנה ואושרה גם על ידי בית המשפט העליון.

הליכים כנגד חשוד בעבירת סמים בצבא

כל מקרה של חשד לעבירת סמים בצבא מטופל על ידי המשטרה הצבאית (מצ"ח), ולמפקדיו הישירים של החייל אין נגיעה ושיקול דעת בנושא. יתרה מכך, במידה ולמפקדי החייל הגיע מידע המעורר חשד לעבירות סמים הם מחויבים לדווח על כך למשטרה הצבאית. ההליך עצמו מתחיל בפתיחת חקירה, ובמידה שאכן קיים חשד סביר לביצוע עבירה יועמד החייל לדין. על פי רוב יושם החייל במעצר בעת חקירת מצ"ח, ובמקרים חמורים עשוי המעצר להימשך עד לסיום ההליכים המשפטיים. בכל מקרה, על חייל החשוד בעבירת סמים ייאסר לנהוג ברכבים צבאיים, ובמידה שישורשע גם יבוטל לרוב רישיון הנהיגה הצבאי.

העמדה לדין צבאי

חשוב להדגיש כי עבירות סמים אינן נידונות בדין משמעתי אלא רק מול בית דין צבאי. יחד עם זאת, קיימת גם אפשרות לעמוד לדין בבית משפט אזרחי במידה והזיקה לעבירה הינה אזרחית. החלטה זו נמצאת רק בידי של היועץ המשפטי לממשלה, שנוטה במרבית

המקרים אל המערכת הצבאית. יש לשוב ולהדגיש כי הזיקה הצבאית מספיקה בפני עצמה לעניין, כלומר גם אם החייל ביצע את העבירה מחוץ לכותלי יחידותיו ושלא בשעות פעילות.

העונשים הצפויים

קיימים מספר מישורים בהם מתבטאת הענישה המחמירה על עבירות סמים בצבא. ראשית, כתב האישום עלול להוביל לגזר דין של מאסר על תנאי, או למאסר בפועל הגורר רישום פלילי באזרחות. בנוסף, עבירות סמים עלולות להוביל להורדת דרגה, הדחה מהיחידה ואי קידום בצבא, הורדת הסיווג הביטחוני וכאמור שלילת רישיון נהיגה צבאי. בנוסף, לאחר הרשעה בעבירת סמים עלול החייל למצוא את עצמו מול "ועדת סמים", שתורה על שחרור מוקדם מהצבא ושלילת כל ההטבות הנלוות לשחרור. חשוב לציין כי הן בבית הדין הצבאי והן למול ועדות אלו רשאי החייל להיות מיוצג על ידי עורך דין, ולהציג חוות דעת והמלצות שימנעו את הדחתו מהצבא.

רישום פלילי באזרחות

כאמור, האשמה בעבירת סמים בצבא גוררת רישום פלילי, המלווה את החייל בחייו האזרחיים. הרישום הפלילי מופיע במערכת המחשוב של משטרת ישראל ועלול להשפיע על עתידו של החייל, בעיקר במקרים בהם יידרש להציג תעודת יושר. כך לדוגמה, ישנם לא מעט מקומות עבודה בהם יתבקש המועמד להציג צעודת יושר, כשבחלקם אף יידרש להצהיר על קיום של הליכים משפטיים בעבר, ואילו במקצועות מסוימים כלל לא ניתן לעסוק ללא עבר פלילי נקי. יחד עם זאת, לאחר תקופה ובאמצעות סיוע משפטי ניתן לפעול למחיקת הרישום הפלילי בדרכים שונות, ביניהן בקשת חנינה מנשיא המדינה.

שיקולי הענישה בבית דין צבאי

למרות הנטייה להחמרה, כמו בכל מערכת משפט גם בבתי דין צבאיים פסק הדין יושפע ויעוצב לפי נסיבות ושיקולים מקלים או מחמירים. דוגמאות לשיקולים מקלים הן חייל שרק התגייס או עולה חדש, שירות צבאי ללא דופי עד דבר העבירה, הודאה והבעת חרטה של הנאשם, התנהגות לא הולמת של גורמי החקירה, וכן נסיבות אישיות קשות כמו מצב כלכלי, רפואי או משפחתי. מנגד, עלולים להיות שיקולים שיחמירו בענישה, כדוגמת אחריות פיקודית, שימוש בסמים ביחידה או בשעות פעילות מבצעית, או שימוש בסמים קשים. על מנת להדגיש שיקולים מקלים, ולטשטש שיקולים מחמירים, יש להסתייע בעורך דין מנוסה ומיומן המכיר את מערכת המשפט הצבאי ושיקוליה, ומאשר להופיע בפניה.

חשיבותו של ייצוג וייעוץ משפטי הולם

לאור גישתו המחמירה של הצבא וההשלכות מרחיקות הלכת בטווח הקצר והארוך, חשוב מאוד לפנות כבר בתחילת ההליך אל עורך דין צבאי מיומן ומומלץ. ככל שתיעשה הפנייה בשלב מוקדם יותר, כך יוכל בעל המקצוע להפעיל את הכלים והידע שבאמתחתו למזעור הנזקים ואף למניעת הרשעה פלילית.

זמנת לחקירה במצ"ח או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סמים בבית דין צבאי?

אתה זקוק לעורך דין מנוסה שייסע לך בניהול ההליך הצבאי נגדך, בין אם זה בחקירה במצ"ח ובין אם זה בכותלי בית הדין הצבאי, שכן המדובר בעבירות שתוצאתן יכולות להיות חמורות מאוד עבורך הכוללות כאפשרות סבירה לחלוטין גם שהייה מאחורי סורג ובריח. משרדנו מספק ייעוץ וייצוג משפטי לחיילים המואשמים בעבירות סמים בצבא מזה תקופה ארוכה ובכך שומר נאמנה על הזכויות והאינטרסים שלהם תוך לחימה עיקשת, רציפה ובלתי מתפשרת במנגנונים השונים עד לכיבוש היעד לשביעות רצונם. במידה

14/11/2019

077-5006206

052-6885006

עבירות סמים בצבא

וזמנת לחקירה במצ"ח או הוגש נגדך כתב אישום בעבירות סמים פנה ללא דיחוי להתייעצות עימנו בטלפון **052-6885006** או השאר פרטים ונשמח לסייע ולהציע לך מענה ופתרונות מקצועיים בהתאמה אישית. הפניה אינה כרוכה בהתחייבות כל שהיא מצדך. סודיות מלאה מובטחת.